

Mäkelinejä Vihannissa

(Kansan Tahto 21.8. 2003)

Paavo Rautio, vasemmistotyöväen mies kolmannessa polvessa, on tiennyt isä-Mäkelinin olostä ja nyt puhdistamastaan hautakivestä Vihannissa pitkään.

Lumimetsän Mätäsahon isäntä, politiikkaan sekaantumaton Pasi Mätäsaho sanoo, että "valakiat" tekivät itse kapinan jälkiselvittelyillään kovia vasemmistolaisia, hänenkin Taava-äidistään "komunistin".

Tämä suuri valokuva Yrjö Mäkelinistä ollut Impi-siskon ja isä- Vilhon asuman Aronahon talon seinällä.

VIHANTI. Kansan Tahdon päätoimittaja ja kansanedustaja Yrjö Mäkelin, jonka kuolemasta 48-vuotiaana ja valtaisista hautajaisista tulee tänä syksynä kuluneeksi 80 vuotta, on ollut Vihannissa tiedetty ja tunnettu muutenkin kuin aikansa työväenliikkeen merkkimiehenä, sukulaistensa kautta.

Vihannin kotiseutuhistorioista Mäkelinin nimi on paikkakunnalla ollut yleisesti tunnettu Yrjö Mäkelinin sisaren kirjailija-pakinoitsija Impi Aronahon (1880-1945) ansiosta. Toisin on ollut Mäkelinin Yrjö Mäkelin ja Impi Aronaron isän, suutarimestari Vilho eli virallisesti Vilhelm Mäkelinin (1849-1932) Vihannissa asumisen ja kuoleamisen laita. Sen tietävät Vihannissakin varsin harvat, muualla aniharvat.

Paikkakunnan vasemmistotyöväen piirissä perimätietoa Mäkelinin "pikkusen ukon" Vihannissa olostä ovat kantaneet "kovan komunistin" Taava eli Kustaava Mätäsahon (o.s. Kaurala 1896-1983) perilliset ja sukuun nainut Paavo Rautio, 62, vasemmistolainen eli kommunisti kolmannessa polvessa kuten hän itse sanoo.

Paavo Rautio sanoo olleensa tietoinen Mäkelinin "vanhasta isästä" ja hänen haudastaan Vihannin hautausmaalla siitä lukien, kun hänen 43 vuotta jatkunut virallinen yhteistaival Taavan nuorimmaisen, Anjan, o.s. Mätäsahon kanssa alkoi.

"Anoppi se mulle tämän hauanki näytti", Paavo Rautio esittelee Vilho Mäkelinin pientä hautakiveä. - Olisi pitänyt pestä mäntysuovalla eikä fairilla, hän arvioi puhdistustyötään.

Yrjö Mäkelinin nimikkoseuran perustaminen, jonka lehtemme uutisoi, havahdutti hänet muistelemaan Mäkelinin sukua Vihannissa ja huomaamaan, että olisi pitänyt aikoinaan ymmärtää "kuulustella" vanhoja työväenliikkeen ihmisiä vanhoista ajoista paremmin.

Kolme Mäkeliniä Alpuan Aronahossa

Mäkelin -seuran perustaminen pani Paavo Raution kaivamaan esiin myös Yrjö Mäkelinin suurikokoisen valokuvan, jossa päätoimittaja-kansanedustaja poseerannee jo vanhempana valtiomiehenä. Valokuva on kuulunut alunperin joko Impille tai isä-Vilholle. Joka tapauksessa se oli seinällä Impin Alpualla emännöimässä Aronahon talossa, jossa isä-Mäkelin Vihannin vuotensa ja kuolemaansa asti asui.

Paavo Raution tietämän mukaan Mäkelin-kuvan alkuperäisissä kehyksissään toimitti Aronahosta Vihannin työväentalolle Liisa Syri, joka oli leskeksi jääneen Antti- isännän taloudenhoitaja aina siihen asti, kun aika isännästä 1960-luvulla jätti.

Kun kuva työväentalon remonttien myötä oli jäänyt varastoon, haki Paavo Rautio sen omalle seinälleen.

Isä-Mäkelin paossa kapinaselvittelyjä?

Paavo Rautiolla on käsitys, että Vilho Mäkelin oli tullut Tampereelta Vihantiin tyttärensä luo pakoon vuoden 1918 kapinan selvittelyjä.

Selitykseksi hänestä riittäisi pelkkä Mäkelin -nimi. Raution lanko, Lumimetsän Mätäsahon isäntä Pasi Mätäsaho, 70, ei voi omakohtaisesti niin hyvämuistinen kuin onkin asiaa vahvistaa jos kiistääkään. Sen sijaan hän voi hyvin kuvitella, että niin on voinut olla sen perusteella, mitä on vanhojen kuullut kertovat kapinan jälkiselvittelyistä Vihannissa.

- Jääkäriin mielestä Kotilan Rahaven ampumiseen olisi riittänyt se, että mies oli ollut kaksi kertaa työväentalolla vahtimestarina, Mätäsaho kertoo.

Hänestä "valakiat" omilla toimillaan tekivät kovia vasemmistolaisia, "komunisteja", jollainen heidän äitinsä oli.

Aronahon talo, jossa jo varhain 1910-luvulla Alpualle myymäläapulaiseksi tullut Mäkelinin Impi - sisko oli emäntänä, oli Pasi Mätäsaholle tuttu paikka. Antti-isäntä ja hänen äitinsä olivat täydet serkut ja asuipa heidän perheensäkin Aronahon toisessa, saman pihapiirin talossa.

Impin sukulaisten vierailuista Aronahossa niin sota-ajan "pommipakolaisina" kuin myöhemminkin Pasi Mätäsaho tietää, että Mäkelinin sukua on Vaasassa...

Tapani Sillanpää